

El Soler Nou

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Demarcació de Coaner
Emplaçament Ctra. BV-3003, al km. 11,7 camí direcció N-E 1 km, i trencall direcció est uns 2 km.
Alçada: 603

Coordenades:

Latitud: 41.82596
Longitud: 1.70952
UTM Est (X): 392834
UTM Nord (Y): 4631258

Classificació

Número de fitxa 08229 - 184
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Popular
Segle X-XVIII
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: En ruïna. Ha perdut la coberta.
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: Pla especial del catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable (núm. 165)
Data aprovació: dc., 20/01/2010 - 12:00
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08229A015000930000MG
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dj., 16/03/2017 - 01:00

Descripció

Masia de dimensions mitjanes, d'origen medieval, que es conserva en estat de ruïna. Es troba emplaçada al cim d'un turó amb un gran domini visual cap a llevant. La casa ha conservat una tipologia i estructura de característiques força arcaiques, sense pràcticament modificacions modernes. Es tracta d'una edificació de planta rectangular amb un cobert adossat a l'est. Constava de planta baixa més un pis. Té la peculiaritat d'estar orientada seguint les vetes rocoses de la carena del turó, en direcció sud-oest nord-est, de manera que per la part posterior el mur es recolza en la roca, que li fa de contrafort. La façana principal, al costat de migdia i seguint aquesta mateixa orientació, s'ha esfondrat gairebé per complet. A l'angle esquerre tenia adossada una estructura de contorn arrodonit. La resta de façanes es conserven dempeus fins a l'alçada de la coberta. La casa gairebé no tenia finestres i les dues que hi ha (en els murs posterior i lateral) són molt petites. Això, juntament amb el seu emplaçament encastellat, li devia conferir un aspecte de fortalesa. A l'exterior destaquen dos petits contraforts a la cara de ponent i un altre a la de llevant. Aquest últim dins del cobert. Els murs són fets amb un tipus d'aparell de característiques antigues, que tal vegada es podria datar entorn del segle X. Consisteix en combinar filades de lloses primes amb altres de pedres disposades verticalment, a plec de llibre i, en alguns casos, amb una certa inclinació, de manera semblant a l'opus spicatum. Aquesta tècnica és present sobretot a les parts baixes i a l'interior, mentre que a la resta domina un tipus de carreu petit, de forma rectangular. L'interior de la casa estava dividit en dues crugies. A la de l'esquerra s'insinua l'arrencada d'un arc diafragmàtic. Al mur de llevant s'observa una antiga porta, avui tapiada, que comunicava amb l'ampli cobert que hi ha adossat en aquesta banda.

Observacions:

Informació facilitada per Josep Bastardas

Història

Segons l'estudiós Josep Bastardas, originàriament aquest mas era anomenat Folquer o Folquet, i pertanyia al monestir de Santa Cecília de Montserrat. Aquesta denominació deriva del nom de l'abat d'aquest monestir a l'època. Possiblement fou edificat a finals del segle X, molt a prop de La Sala que, segons Bastardas, acollia en la mateixa època el centre administratiu de les possessions del monestir de Sant Benet de Bages. El mas Folquer hauria funcionat doncs com a centre administratiu dels dominis de Santa Cecília. Aquests dos nuclis, La Sala i Folquer, estaven protegits a la zona alta de la serralada i tenien als seus peus els centres de producció agrícola. Al final del segle X Santa Cecília hauria adquirit La Sala, segons consta en un document del fons d'aquest monestir, que hauria quedat com a centre administratiu. Vers el segle XIV aquesta demarcació sota el domini de Santa Cecília de Montserrat era coneguda amb el nom de batllia de Cans. Entorn del segle XV, a causa de la decadència del monestir de Santa Cecília, el mas fou venut i passà a mans seculares, concretament a Pere Roig, del mas Roig. A mitjan segle XVI l'amo era Joan Solernou i tenia sota el seu control una gran quantitat de masos. També era propietari de la casa del Castell (de Coaner), dels masos Bertran, Coma, Podades, la Roca i Ciutadilla. Amb el casament de la seva filla Constança Joan Solernou li va cedir en dot alguns masos, de manera que es va estalviar de pagar tants impostos (COMAS, 2010). El 1678 la casa fou venuda: l'hereu del mas, Isidre Solernou, havia estat mort a escopetades i el mas arrossegava un important endeutament des de feia gairebé cent anys (COMAS, 2011). Posteriorment el Soler Nou passà a formar part del patrimoni de la família Bastardas (establerta al mas Bastardes, de Fals). Durant el període en què va romandre en possessió dels Bastardas el mas fou habitat de manera intermitent per membres d'aquesta família, i també fou empenyorat en diverses ocasions en moments de dificultat econòmica. A mitjan segle XIX, després de la Segona Guerra Carlina, el mas passà a altres mans. En aquesta última època era conegut com a Soler o Soler Nou. De fet, hi havia diversos masos

denominats Soler a la zona de Sant Mateu de Bages. Possiblement la denominació Soler Nou s'introduí per distingir aquest mas del Soler Antic (avui el Solarot) que es trobava relativament a prop. També hi havia el Soler del Pla de Sant Mateu (un mas actualment no identificat).

Bibliografia

BASTARDAS, Josep (2014). De les terres de Domenic als termes de Castelltallat, Fals i Camps. Una visió històrica sobre els dominis senyorials d'aquest territori des de l'època carolíngia fins a l'època moderna (ss. X-XVI). Treball inèdit.

COMAS ARS, Bernat (2010, 2011). "Retalls de Coaner (part 1, part 2)", web Amics de Coaner (<http://www.amicsdecoaner.org>)

GRUP SOLUCIONS MANRESA (2009). Pla especial del Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable de Sant Mateu de Bages. Ajuntament de Sant Mateu de Bages (núm. 165).

